

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/351/2021
Identifikačné číslo spisu:	2216203381
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2216203381.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X.. K. Z., narodený XX. V. XXXX, D., I. XXXX/X, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Mészáros, advokát s.r.o., Bratislava, Jesenského 2, IČO: 50 657 861, proti žalovanému O. D., narodený XX. O. XXXX, D. XX, zastúpený advokátkou JUDr. Marcelou Kuchárikovou, Šamorín, Hlavná 25, o zaplatenie 18 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/86/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. novembra 2020 sp. zn. 24Co/149/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. novembra 2017 č. k. 9C/86/2016 -286 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 18 000 eur z dôvodu nesplnenia záväzku zo zmluvy o pôžičke uzavretej 07. januára 2014, na základe ktorej žalovaný od žalobcu prevzal v hotovosti v deň podpisu zmluvy 18 000 eur, a zaviazal sa poskytnutú pôžičku vrátiť žalobcovi najneskôr do 28. februára 2014.

1.1. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaná suma 18 000 eur bola províziou zo strany žalobcu poskytnutou za účelom výhry jeho spoločnosti v tendri na dodávku nábytku pre pobočky Sberbank v Európe. Konštatoval, že žalobca na pojednávaní 08. júna 2017 uviedol, že v prípade výhry v tendri by o vrátení poskytnutej pôžičky ani nežiadal. Zmluvou o pôžičke si tak žalobca, ako uviedol sám vo svojej výpovedi, zabezpečil vrátenie peňazí v prípade neúspechu v tendri. Išlo o zastretý právny úkon, teda právny úkon bol absolútne neplatný. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalobca nemal vážnu vôľu požičať žalovanému peniaze, žalovaný nemal vôľu požičať si od žalobcu peniaze, a peniaze neprevzal a ani ich nevidel. Na základe tvrdení žalovaného chýbali základné predpoklady zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu, a to návrh na uzavretie zmluvy a prijatie návrhu, následne zhoda vôle osôb. Nepreukázaná zostala aj otázka pasívnej legitímácie a otázky, kto prijal, resp. komu boli odovzdané a kto prevzal finančnú hotovosť, ktorá mala byť v obálke, ktorá zostala uložená na stole v kaviarni. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, čo do prevzatia peňazí

žalovaným a žalovaný neunesol dôkazné bremeno, čo do preukázania, že odovzdal finančné prostriedky resp. obálku U. T.. Nepreukázané dôkazy boli aj čo do solventnosti zo strany žalobcu, ktorý síce predložil zmluvu o pôžičke do výšky 5 000 eur, ktorú uzatvoril so svojim bratrancom H. H., zvyšná časť však zostala nepreukázaná. Súdu prvej inštancie boli poskytnuté účty jednak osobného charakteru aj firemného charakteru žalobcu, avšak nebol preukázaný výber čo do sumy 10 000 resp. 13 000 eur v kritickom období. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neunesol dôkazné bremeno súd prvej inštancie žalobu v plnom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2020 sp. zn. 24Co/149/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd sa preto zamerlal na preskúmanie dôvodnosti týchto námietok.

2.2. Žalobca sa domáhal od žalovaného zaplattenia 18 000 eur pretože žalovaný nesplnil svoj záväzok v lehote do 28. februára 2014 vrátiť žalobcovi poskytnutú pôžičku v uvedenej sume na základe zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 07. januára 2014.

V prejednávanej veci bolo, vzhľadom k okolnostiam veci, pre posúdenie danosti nároku žalobcu nevyhnutné zistiť náležitosti vôle zmluvných strán - či ich vôľa a konanie smerovali k uzavretiu zmluvy o pôžičke aj to, či žalobca skutočne odovzdal peniaze žalovanému a či boli žalovanému aj určené. Skutočnosť poskytnutia pôžičky v konaní vždy preukazuje veriteľ (v danej veci žalobca). V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na jednu zo základných zásad civilného procesu, podľa ktorej každá strana sporu musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia (§ 132 v spojení s § 185 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“). Strana sporu musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia.

2.3. Preskúmaním obsahu spisového materiálu a napadnutého rozsudku odvolací súd súhlasne so súdom prvej inštancie konštatoval, že v konaní nebola preukázaná vážna vôľa ani jednej zo strán sporu uzatvoriť zmluvu o pôžičke medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Sám žalobca opísal okolnosti stretnutia a jednania so žalovaným tak, že žalovaný mal mať možnosť sprostredkovať kontakt (pomôcť) žalobcovi (resp. spoločnosti CREON Design, s.r.o., ktorej je žalobca spoločníkom a konateľom) v tendri na dodávku nábytku pre pobočky Sberbanky v Európe. Žalobca v rámci svojho výsluchu uviedol, že žalovaný mu oznámil, že sprostredkovateľ požaduje finančnú zálohu, išlo o 18 000 eur. V písomnom stanovisku doručenom súdu žalobca uviedol, že pretože nebolo v spoločnosti CREON Design, s.r.o., vopred odsúhlasené žiadne plnenie, nebola podpísaná žiadna dohoda, na základe ktorej by mohlo byť poskytnuté uvedené finančné plnenie, navrhol riešiť situáciu formou pôžičky medzi žalobcom a žalovaným. Z uvedeného je zrejmé, že správne súd prvej inštancie ustálil, že účelom poskytnutia predmetných finančných prostriedkov zo strany žalobcu bola záloha na odmenu - províziu pre tretiu osobu (sprostredkovateľa), ktorá mala lobovať v prospech spoločnosti CREON Design, s.r.o. v tendri na dodávku nábytku pre Sberbank. Je nespochybniteľné, že žalobca, potreboval formálne „ošetriť“ tento úkon - poskytnutie odmeny - provízie, prijateľným právnym úkonom, ktorý by mu zabezpečil vrátenie poskytnutých peňazí v prípade neúspechu v tendri. Aj táto skutočnosť, konštatovaná súdom prvej inštancie, vyplynula z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, keď žalobca v rámci výsluchu pred súdom uviedol, že v prípade úspechu v tendri by sa vrátenia peňazí nedomáhal.

2.4. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, s ktorými sa odvolací súd stotožnil. Zo zistených okolností jednoznačne vyplýva správny záver súdu prvej inštancie - nevážnosť vôle uzavrieť zmluvu o pôžičke, i keď formálne listina, ktorá bola 07. januára 2014 podpísaná stranami sporu je nazvaná „Zmluva o pôžičke“ a obsahuje formálne znaky zmluvy o pôžičke - označenie veriteľa a dlžníka, text, že veriteľ poskytuje dlžníkovi pôžičku vo výške 18 000 eur s úrokom 0 % ročne so splatnosťou do 28. februára 2014. V článku III, je súčasne uvedené, že dlžník prevzal sumu 18 000 eur v hotovosti pred podpisom zmluvy. Skutočné prevzatie uvedenej sumy dlžníkom však nebolo v konaní nad všetku pochybnosť preukázané, pretože ako správne konštatoval súd prvej inštancie, nebolo jednoznačne preukázané, kto v skutočnosti prijal finančnú hotovosť, výpovede sporových strán i

svedkov sa rozchádzali, navyiac na predloženej listine - zmluve o pôžičke je na strane dlžníka uvedené aj „primio:“ a podpis U. T.. Odvolací súd sa tak stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pre nedostatok vážnosti vôle je zmluva o pôžičke neplatným právny úkon, dôkazné bremeno o tom, že bola uzatvorená riadna zmluva o pôžičke medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom žalobca neuniesol.

2.5. Odvolací súd ďalej konštatoval, že konanie strán sporu vykazuje znaky konania in fraudem legis, pretože úkonom zachyteným na listine s názvom Zmluva o pôžičke je predstierané uzavretie zmluvy o pôžičke, účelom a výsledkom tohto postupu je však poskytnutie odmeny za lobovanie v prospech spoločnosti žalobcu. Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval príslušnú právnu normu, ktorú aj správne interpretoval, pričom odvolací súd nezistil ani iné pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za odôvodnený, súd sa v ňom zaoberal všetkými pre rozhodnutie podstatnými skutočnosťami. Odvolacie námietky žalobcu boli teda nedôvodné. Ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko samotné uvedené zistenia odôvodňovali vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť videl v § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Za nesprávny procesný postup súdov, ktorý znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, považoval, že odvolací súd (obdobne ako súd prvej inštancie) postupoval pri dokazovaní a hodnotení dôkazov nesprávnym procesným postupom a odvolací súd rozsudok odôvodnil nedostatočne, arbitrárne a v rozpore s ustanoveniami CSP. Závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil odvolací súd, sú v absolútnom rozpore s obsahom vykonaného dokazovania a z neho nevyplývajú, pričom v dovolaní podrobne rozoberal obsah výpovedí svedkov ako aj strán sporu. Následne poukázal na to, že z uvedených dôvodov, keď odvolací súd vo svojom rozsudku „absolútne ignoroval všetky tvrdenia, právne argumenty žalobcu, ako aj ním uvádzané špecifické rozpory vo výpovediach žalovaného a svedka S. C.“ je jeho rozhodnutie nelogické a neodôvodnené.

Za otázku doposiaľ nevyriešenú dovolacím súdom s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval žalobca, „či písomné potvrdenie dlžníka v zmluve o pôžičke, podpísané oboma zmluvnými stranami o tom, že mu veriteľ odovzdal dohodnutú sumu pôžičky a dlžník túto sumu prevzal, je dostatočným dôkazom o tom, že došlo k odovzdaniu a prevzatíu dohodnutej sumy pôžičky, a to za predpokladu, že dlžník v konaní nepreukáže opak a jeho jedinou obranou je len jednoduché popretie prevzatia sumy pôžičky.“ Žiadal preto rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý dovolanie ako neprípustné a nedôvodné navrhol odmietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania. Potom, čo zopakoval priebeh konania a dokazovania, mal za to, že odlišné právne posúdenie žalobcom a jeho odlišný právny názor na procesnú stránku sporu nezakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Súčasne mal za to, že nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu (ďalej aj „dovolateľa“) nie je prípustné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolateľ v prvom rade vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolateľ namietal, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Žalobca vytýkal obom nižším súdom, že vyhodnotili dôkazy v rozpore so skutkovým stavom, ktorý vyplynul z dokazovania pred súdom a toto hodnotenie nie je ani logické.

13. Dovolací súd konštantne uvádza, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, avšak len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). V prípade, že súd odmietne vykonať určité

stranou navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP). Zásah do práva na spravodlivý proces by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní stranou navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bola strana postavená do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

13.1. Prípadné nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov odvolacím súdom, bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá a nie je ním ani paušálne tvrdenie o nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu.

14. Pokiaľ dovolateľ zároveň mienil v súvislosti s § 420 písm. f) CSP namietat aj, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

15. Žalobca namietal aj nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, mal za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami.

16. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

17. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu/účastníka mimosporového konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu/účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu/účastníka konania. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu/účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia zároveň vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Dovolaním napádaný rozsudok uvádza skutkový

stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

19. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

20. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania aj na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí v dovolaní v spojitosti s týmto tvrdením vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku.

22. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je jej zásadný právny význam. Otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky. Účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky (a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania odvolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“).

24. Dovolateľ považoval za otázku doposiaľ nevyriešenú dovolacím súdom s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP: “ či písomné potvrdenie dlžníka v zmluve o pôžičke, podpísané oboma zmluvnými stranami o tom, že mu veriteľ odovzdal dohodnutú sumu pôžičky a dlžník túto sumu prevzal, je dostatočným dôkazom o tom, že došlo k odovzdaniu a prevzatíu dohodnutej sumy pôžičky, a to za predpokladu, že dlžník v konaní nepreukáže opak a jeho jedinou obranou je len jednoduché popretie prevzatia sumy pôžičky.

24.1. Takto formulovaná otázka však v sebe nenapĺňa charakter otázky zásadného právneho významu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale len nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dokazovania (skutkového stavu), ktorý uplatnil už v rámci preukazovania prípustnosti z hľadiska § 420 písm. f) CSP, a je zrejmé, že tieto dva procesné inštitúty vymedzenia prípustnosti dovolania. dôsledne nerozlišuje.

25. Napriek tomu dovolací súd k uvedenému poznamenáva, že jedným zo základných nosných princípov rekodifikácie civilného procesného práva je princíp procesnej zodpovednosti strán sporu. Podľa všeobecných ustanovení o konaní sa súd prísne spravuje dispozičným princípom, čo sa odrzkaďuje v princípe formálnej pravdy. Najprísnejšou sankciou za pasivitu strán v konaní, najmä za neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena, je strata sporu. Dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť vo veci. Neunesenie dôkazného bremena v sebe obsahuje procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech (Macur Jozef, Důkazní břemeno v civilním soudním řízení, 1.vydání, Brno, Masarykova Univerzita v Brne, 1995).

26. Procesná aktivita strán sporu v zmysle čl. 8 CSP a § 149 CSP a ich zodpovednosť za neunesenie dôkazného bremena v kontradiktórnom sporovom konaní leží výlučne na stranách sporu. Povinnosť strany sporu preukázať vlastné tvrdenia, z ktorých odvodzuje svoje právo, nemôže byť prenášaná na protistranu, pretože by to bolo v rozpore so základnými princípmi kontradiktórneho procesu, ako aj s princípom zodpovednosti za unesenie dôkazného bremena a princípom formálnej pravdy uplatňovanej v sporovom konaní.

27. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti, a pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

28. Najvyšší súd na základe dovolania žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c) CSP), a ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f) CSP), dovolanie odmietol.

29. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.